

Državna pomoč - Zakon o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina

Seznanitev članic OKS-ZŠZ

Državni zbor RS je sprejel Zakon o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina, ki ga je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pripravilo skupaj z gospodarstvom. Z ukrepom tega zakona želi ministrstvo pomagati podjetjem, da učinke cenovnih skokov lažje amortizirajo. V ukrepe so se med upravičence lahko nevladne organizacije vključevale zelo omejeno, zato je OKS-ZŠZ konec septembra izvedel anketo, namenjeno osnovnim organizacijam naših članic, prvenstveno lastnikom, upravljalcem ter najemnikom športnih objektov in površin za šport, da bi ugotovili dejansko stanje posledic dražitve energentov pri športnih uporabnikih, predvsem:

- o ugotoviti % povečanja energetske porabe šp. objektov z veliko priklopno močjo (nad 230 kW) v zadnjih šestih mesecih
- o ugotoviti % povečanja energetske porabe šp. objektov z veliko priklopno močjo (nad 230 kW) na podlagi najave povečanja v letu 2023
- o ugotoviti % povečanja stroškov najemnin športnih objektov zaradi podražitve cen energentov

Z relevantnimi podatki smo se nato pridružili prizadevanjem CNVOS za vključitev nevladnih, in s tem tudi športnih, organizacij med upravičence za pridobitev pravice do subvencij iz naslova omenjenega zakona.

6. oktobra je nato Državni zbor RS sprejel novelo Zakona o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina. Novela dviguje višino državne pomoči, hkrati pa na pobudo CNVOS med upravičence do pomoči oz. sofinanciranja stroškov električne energije in zemeljskega plina vključuje tudi društva in (zasebne) zavode, ki izvajajo pridobitno oziroma gospodarsko dejavnost.

Šteje se, da je do zneska državne pomoči za sofinanciranje stroškov električne energije in zemeljskega plina upravičeno tisto društvo ali zasebni zavod, ki:

- je registriran za opravljanje gospodarske dejavnosti do vključno 1. novembra 2021 (to pomeni, da ima v svojem temeljnem aktu določene pridobitne dejavnosti),
- ima stroške energentov višje od dvakratnika povprečja cene iz leta 2021,
- ni mali poslovni odjemalec po določbah Zakona o oskrbi s plini ali mali poslovni odjemalec po Uredbi o določitvi cen energije (to pomeni, da vaša predvidena povprečna letna poraba zemeljskega plina presega 100.000 kWh oziroma je vaša skupna priključna moč vseh vaših merilnih mest električne energije večja od 86 kW, ob upoštevanju, da vam je bilo soglasje za priključitev izdano do 21. 7. 2022),
- na dan oddaje vloge nad njim ni začel stečajni postopek ali postopek likvidacije ter nima neporavnanih dospelih davčnih obveznosti ter nepredloženih in neporavnanih obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 1000 evrov ali več,
- nabavlja električno energijo in zemeljski plin pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec,
- ni zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina ceno svojih storitev oziroma produktov dvignil za več kot 10 odstotkov in
- zanj ne veljajo sankcije, ki jih je sprejela Evropska unija zaradi ruske agresije nad Ukrajino.

Pomoč v obliki nepovratnih sredstev se bo dodelila za obdobje od 1. junija 2022 do 1. decembra 2022. Obdobje pomoči lahko Vlada RS (v primeru, da bodo ukrepi podaljšani na ravni Evropske unije) tudi podaljša, sklep o tem bo objavljen v Uradnem listu RS.

Upravičeni bodo lahko do pomoči za stroške energentov (električna energija in zemeljski plin) za vsak posamezni mesec upravičenega obdobja (torej za mesec junij, julij, avgust, september, oktober, november in december).

Državo lahko zaprosijo za povrnitev 50 odstotkov upravičenih stroškov energentov za posamezni mesec (t.i. enostavna pomoč) ali 30 odstotkov upravičenih stroškov energentov za posamezni mesec (t.i. posebna pomoč). Za katero vrsto pomoči bodo društva zaprosila, bo odvisno od preračuna upravičenih stroškov.

V okviru enostavne pomoči se lahko iz tega naslova pridobijo sredstva le do višine 500.000 evrov. To pomeni, da čeprav bi bili upravičeni do povračila 1.000.000 evrov (50% od 2.000.000 evrov upravičenih stroškov), bodo lahko prejeli le 500.000 evrov.

V okviru posebne pomoči pa se lahko pridobi pomoč v višini do 2.000.000 evrov. Če bi bili skupni upravičeni stroški društva 2.000.000, bi prejeli 600.000 evrov pomoči (30% od 2.000.000 evrov upravičenih stroškov). Omejitev za vloge v okviru posebne pomoči je, da količina zemeljskega plina oziroma električne energije, ki se uporabi za izračun upravičenih stroškov od 1. septembra 2022, ne sme presegati 70 odstotkov vaše porabe za enako obdobje v letu 2021.

Upravičeni bodo do seštevka vseh zneskov višin mesečnih pomoči v upravičenem obdobju, torej zneskov za vsak posamezen mesec za strošek električne energije in vsak posamezen mesec za strošek zemeljskega plina.

Upravičeni strošek za posamezni mesec se izračuna po spodnji formuli:

Upravičeni strošek posameznega meseca = $(p) - p(\text{ref}) \times 2 \times q$

q = porabljena količina (število enot) električne energije oziroma zemeljskega plina (v MWh)

p = plačana cena na enoto električne energije oziroma zemeljskega plina (v evrih/MWh), ki ne vključuje davkov in omrežnin ter drugih dajatev.

p(ref) = cena na enoto električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jo je upravičenec plačal v povprečju v referenčnem obdobju od vključno 1. januarja 2021 do vključno 31. decembra 2021 (v evrih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev

Za izračun upravičenega stroška je potrebno uporabiti samo ceno električne energije oziroma zemeljskega plina brez omrežnin in drugih dajatev ter stroška DDV.

Primer:

Društvo je na podlagi računov za električno energijo v letu 2021 izračunalo, da je imel povprečno ceno električne energije v letu 2021, 60 evrov/MWh. Na položnici elektro distributerja izhaja, da je bila cena električne energije v juniju 2022 za MWh 150 evrov. V juniju je društvo porabilo 500 MWh električne energije.

Upravičen strošek = $(150 - (60 \times 2)) \times 500 = 1500$ evrov.

V primeru, da društvo zaprosi za t.i. enostavno pomoč, mu za mesec junij pripada višina pomoči v znesku 750 evrov (50% x 1500 evrov).

Vlogo za pomoč bo potrebno vložiti elektronsko, preko posebne aplikacije, pri Javni agenciji RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija).

Vloge trenutno še ni mogoče oddati, ampak šele 1. 11. 2022 od 12. 00 ure dalje. Rok za oddajo vloge je 15. november 2022.

Vlogo bo moral digitalno podpisati zakoniti zastopnik društva ali zavoda (predsednik društva ali direktor zavoda), zato vam svetujemo, da v primeru, da zakoniti zastopnik kvalificiranega digitalnega potrdila še nima, da si ga uredi. Vloge ne bo mogoče podpisati po pooblaščenca.

Pri izpolnjevanju vloge v aplikaciji boste potrebovali naslednje podatke:

- cene električne energije, ki ste jo plačali, za vse mesece v letu 2021
- cene zemeljskega plina, ki ste ga plačali, za vse mesece v letu 2021
- dejanske cene in količine električne energije za mesece od junija 2022 do septembra 2022
- ocenjene cene in količine električne energije za mesece od oktobra 2022 do decembra 2022
- dejanske cene in količine zemeljskega plina za mesece od junija 2022 do septembra 2022
- ocenjene cene in količine zemeljskega plina za mesece od oktobra 2022 do decembra 2022

Aplikacija bo glede na vpisane podatke avtomatično preračunala povečanje cen za posamezni mesec glede na vaše povprečje cen v letu 2021.

V primeru, da boste uveljavljali t.i. posebno pomoč, boste morali vlogi za izplačilo pomoči predložiti tudi račune, dokazila o plačilu in druga dokazila o pravilnosti podatkov o dejanskih stroških za izračun upravičenih stroškov.

Uveljavlja se lahko le eno izmed vrst pomoči. Zato vam svetujemo, da pred oddajo vlogo preračunate znesek upravičenih stroškov oziroma upravičeno višino pomoči.

Prvo izplačilo sredstev pomoči za obdobje od junija 2022 do septembra 2022 bo do 31. decembra 2022.

Drugo izplačilo sredstev pomoči za obdobje od oktobra 2022 do decembra 2022 bo do 15. marca 2023.

Za izračun upravičenih stroškov boste potrebno naknadno, do 31. januarja 2023, v aplikacijo vnesti še dejanske podatke o ceni in porabljeni količini za tiste mesece, ki ste jih ob oddaji vloge le ocenili.

Za namen preverjanja boste treba na zahtevo Spirit Slovenija ali Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo predložiti podatke in dokazila v zvezi z upravičenimi stroški ter se strinjati (soglasje boste podali v vlogi), da se za namene nadzora pridobijo in preverijo vaši podatki o dobavljenih količinah in cenah električne energije in zemeljskega plina pri operaterjih in dobaviteljih.

V primeru, da je bila pomoč odobrena in izplačana, naknadno pa bo ugotovljeno, da do pomoči društvo ni upravičeno, ker ne izpolnjuje pogojev oziroma mu je bila, glede na dejanske nastale stroške, izplačana previsoka pomoč, mora o tem takoj oziroma najkasneje do 15. januarja 2023 obvestiti Spirit Slovenija.

Prav tako se ne sme v primeru odobrene pomoči poslovodstvu izplačati dela plače za poslovno uspešnost. Ta prepoved ne velja za izplačilo poslovne uspešnosti delavcem.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo bo preverjalo pravilnost in verodostojnost podatkov v vlogi. Upravičence, ki bodo zaprosili za t.i. enostavno pomoč, bo preverjalo na podlagi vzorca, kar pomeni, da ne bo preverilo vseh vlog upravičencev. Upravičenci, ki bodo zaprosili za t.i. posebno pomoč, bodo preverjeni vsi.

Viri:

- Državni zbor RS: <https://www.stajerskagz.si/administracija/wp-content/uploads/2022/10/ZPGVCEP-A.docx>
- CNVOS: <https://www.cnvos.si/>
- OKS-ZŠZ